

دعاى چهل و هشتم صحيفه سجاديه

وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَوْمَ الْأَضْحَى وَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ:

اللَّهُمَّ هَذَا يَوْمٌ مُبَارَكٌ مَيْمُونٌ، وَ الْمُسْلِمُونَ فِيهِ مُجْتَمِعُونَ فِي أَقْطَارِ أَرْضِكَ،
يَشْهَدُ السَّائِلُ مِنْهُمْ وَ الطَّالِبُ وَ الرَّاعِبُ وَ الرَّاهِبُ وَ أَنْتَ النَّاطِرُ فِي
حَوَائِجِهِمْ، فَاسْأَلْكَ بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ وَ هَوَانِ مَا سَأَلْتُكَ عَلَيْكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى
مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ. وَ أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا بِأَنَّ لَكَ الْمُلْكَ، وَ لَكَ الْحَمْدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،
الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ الْحَنَّانُ الْمَنَّا ذُو الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ، بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضِ، مَهْمَا قَسَمْتَ بَيْنَ عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ: مِنْ خَيْرٍ أَوْ عَافِيَةٍ أَوْ بَرَكَاتٍ أَوْ
هُدًى أَوْ عَمَلٍ بِطَاعَتِكَ، أَوْ خَيْرٍ تَمُنُّ بِهِ عَلَيْهِمْ تَهْدِيهِمْ بِهِ إِلَيْكَ، أَوْ تَرْفَعُ لَهُمْ
عِنْدَكَ دَرَجَةً، أَوْ تُعْطِيَهُمْ بِهِ خَيْرًا مِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ أَنْ تُوفِّرَ حَظِّي وَ
نَصِيبِي مِنْهُ. وَ أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ بِأَنَّ لَكَ الْمُلْكَ وَ الْحَمْدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَنْ تُصَلِّيَ
عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُولِكَ وَ حَبِيبِكَ وَ صِفْوَتِكَ وَ خَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَ
عَلَى آلِ مُحَمَّدٍ الْأَبْرَارِ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ صَلَاةً لَا يَقْوَى عَلَى إِحْصَائِهَا إِلَّا
أَنْتَ، وَ أَنْ تُشْرِكَنَا فِي صَالِحِ مَنْ دَعَاكَ فِي هَذَا الْيَوْمِ مِنْ عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ،
يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَ أَنْ تَغْفِرَ لَنَا وَ لَهُمْ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اللَّهُمَّ إِلَيْكَ
تَعَمَّدْتُ بِحَاجَتِي، وَ بِكَ أَنْزَلْتُ الْيَوْمَ فَقْرِي وَ فَاقَتِي وَ مَسْكَنَتِي، وَ إِنِّي
بِمَغْفِرَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ أَوْثَقُ مِنِّي بِعَمَلِي، وَ لَمَغْفِرَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ أَوْسَعُ مِنْ
دُنُوبِي، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ تَوَلَّ قَضَاءَ كُلِّ حَاجَةٍ هِيَ لِي
بِقُدْرَتِكَ عَلَيْهَا، وَ تَيْسِيرِ ذَلِكَ عَلَيْكَ، وَ بِفَقْرِي إِلَيْكَ، وَ غِنَاكَ عَنِّي، فَإِنِّي لَمْ
أُصِبْ خَيْرًا قَطُّ إِلَّا مِنْكَ، وَ لَمْ يَصْرِفْ عَنِّي سُوءًا قَطُّ أَحَدٌ غَيْرُكَ، وَ لَا
أَرْجُو لِأَمْرِ آخِرَتِي وَ دُنْيَايَ سِوَاكَ.

اللَّهُمَّ مَنْ تَهَيَّأَ وَ تَعَبَّأَ وَ أَعَدَّ وَ اسْتَعَدَّ لَوْفَادَةٍ إِلَى مَخْلُوقٍ رَجَاءَ رَفْدِهِ وَ نَوَافِلِهِ
وَ طَلَبَ نَيْلِهِ وَ جَائِزَتِهِ، فَإِلَيْكَ يَا مَوْلَايَ كَانَتِ الْيَوْمَ تَهَيُّبَتِي وَ تَعَبُّبَتِي وَ
إِعْدَادِي وَ اسْتِعْدَادِي رَجَاءَ عَفْوِكَ وَ رِفْدِكَ وَ طَلَبَ نَيْلِكَ وَ جَائِزَتِكَ. اللَّهُمَّ
فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ لَا تُخَيِّبِ الْيَوْمَ ذَلِكَ مِنْ رَجَائِي، يَا مَنْ لَا
يُخْفِيهِ سَائِلٌ وَ لَا يَنْقُصُهُ نَائِلٌ، فَإِنِّي لَمْ أَتِكَ تَقَةً مِنِّي بِعَمَلٍ صَالِحٍ قَدَّمْتُهُ، وَ لَا
شَفَاعَةَ مَخْلُوقٍ رَجَوْتُهُ إِلَّا شَفَاعَةَ مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ سَلَامُكَ.

أَنْتَيْتَكَ مُقِرّاً بِالْجُرْمِ وَالْإِسَاءَةِ إِلَى نَفْسِي، أَنْتَيْتَكَ أَرْجُو عَظِيمَ عَفْوِكَ الَّذِي
عَفَوْتَ بِهِ عَنِ الْخَاطِئِينَ، ثُمَّ لَمْ يَمْنَعْكَ طَوْلُ عُكُوفِهِمْ عَلَى عَظِيمِ الْجُرْمِ أَنْ
عُدْتَ عَلَيْهِمْ بِالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ. فَيَا مَنْ رَحْمَتُهُ وَاسِعَةٌ، وَ عَفْوُهُ عَظِيمٌ، يَا
عَظِيمُ يَا عَظِيمُ، يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عُدْ عَلَيَّ
بِرَحْمَتِكَ وَ تَعَطَّفْ عَلَيَّ بِفَضْلِكَ وَ تَوَسَّعْ عَلَيَّ بِمَغْفِرَتِكَ. اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا الْمَقَامَ
لِخُلْفَانِكَ وَ أَصْفِيَانِكَ وَ مَوَاضِعِ أَمْنَانِكَ فِي الدَّرَجَةِ الرَّفِيعَةِ الَّتِي اخْتَصَصْتَهُمْ
بِهَا قَدْ ابْتَزَوْهَا، وَ أَنْتَ الْمُقَدَّرُ لِذَلِكَ، لَا يُغَالِبُ أَمْرُكَ، وَ لَا يُجَاوِزُ الْمَحْتُومُ
مِنْ تَدْبِيرِكَ كَيْفَ شِئْتَ وَ أَنَّى شِئْتَ، وَ لِمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ غَيْرُ مَثْهَمٍ عَلَى خَلْقِكَ
وَ لَا لِإِرَادَتِكَ حَتَّى عَادَ صِفَوْتُكَ وَ خُلْفَاؤُكَ مَغْلُوبِينَ مَقْهُورِينَ مُبْتَزِينَ، يَرُونَ
حُكْمَكَ مُبَدَّلاً، وَ كِتَابَكَ مَنبُوداً، وَ فَرَائِضَكَ مُحَرَّفَةً عَنْ جِهَاتٍ أَشْرَاعِكَ، وَ
سُنَنَ نَبِيِّكَ مَثْرُوكَةً. اللَّهُمَّ الْعَنِ أَعْدَاءَهُمْ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ، وَ مَنْ رَضِيَ
بِفِعَالِهِمْ وَ أَشْيَاعِهِمْ وَ أَتْبَاعِهِمْ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، إِنَّكَ حَمِيدٌ
مَجِيدٌ، كَصَلَوَاتِكَ وَ بَرَكَاتِكَ وَ تَحِيَّاتِكَ عَلَى أَصْفِيَانِكَ إِبْرَاهِيمَ وَ آلِ إِبْرَاهِيمَ،
وَ عَجَلِ الْفَرَجِ وَ الرُّوحِ وَ النُّصْرَةِ وَ التَّمَكِينِ وَ التَّأْيِيدِ لَهُمْ. اللَّهُمَّ وَ اجْعَلْنِي
مِنْ أَهْلِ التَّوْحِيدِ وَ الْإِيمَانِ بِكَ، وَ التَّصَدِيقِ بِرَسُولِكَ، وَ الْأَيْمَةِ الَّذِينَ حَتَمْتَ
طَاعَتَهُمْ مِمَّنْ يَجْرِي ذَلِكَ بِهِ وَ عَلَى يَدَيْهِ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ لَيْسَ يَرُدُّ غَضَبَكَ إِلَّا حِلْمُكَ، وَ لَا يَرُدُّ سَخَطَكَ إِلَّا عَفْوُكَ، وَ لَا يُجِيرُ
مِنْ عِقَابِكَ إِلَّا رَحْمَتُكَ، وَ لَا يُنْجِينِي مِنْكَ إِلَّا التَّضَرُّعُ إِلَيْكَ وَ بَيْنَ يَدَيْكَ،
فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ هَبْ لَنَا- يَا إِلَهِي- مِنْ لَدُنْكَ فَرَجاً بِالْقُدْرَةِ
الَّتِي بِهَا تُحْيِي أَمْوَاتَ الْعِبَادِ، وَ بِهَا تَنْشُرُ مَيِّتَ الْبِلَادِ. وَ لَا تُهْلِكْنِي- يَا إِلَهِي-
غَمّاً حَتَّى تَسْتَجِيبَ لِي، وَ تُعَرِّفَنِي الْإِجَابَةَ فِي دُعَائِي، وَ أَذْفَنِي طَعَمَ الْعَافِيَةِ
إِلَى مُنْتَهَى أَجَلِي، وَ لَا تُشْمِتْ بِي عَدُوِّي، وَ لَا تُمَكِّنْهُ مِنْ عُنُقِي، وَ لَا تُسَلِّطْهُ
عَلَيَّ إِلَهِي إِنْ رَفَعْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَضْعُونِي، وَ إِنْ وَضَعْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي
يَرْفَعُونِي، وَ إِنْ أَكْرَمْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يُهَيِّنُونِي، وَ إِنْ أَهَنْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي
يُكْرِمُونِي، وَ إِنْ عَذَّبْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَرْحَمُنِي، وَ إِنْ أَهْلَكْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي
يَعْرِضُ لَكَ فِي عَبْدِكَ، أَوْ يَسْأَلُكَ عَنْ أَمْرِهِ، وَ قَدْ عَلِمْتَ أَنَّهُ لَيْسَ فِي حُكْمِكَ
ظُلْمٌ، وَ لَا فِي نَقِمَتِكَ عَجَلَةٌ، وَ إِنَّمَا يَعْجَلُ مَنْ يَخَافُ الْقَوْتَ، وَ إِنَّمَا يَحْتَاجُ
إِلَى الظُّلْمِ الضَّعِيفُ، وَ قَدْ تَعَالَيْتَ- يَا إِلَهِي- عَنْ ذَلِكَ عُلوّاً كَبِيراً. اللَّهُمَّ صَلِّ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ لَا تَجْعَلْنِي لِلْبَلَاءِ غَرَضاً، وَ لَا لِنَقِمَتِكَ نَصَباً، وَ

مَهْلَنِي، وَ نَفْسِي، وَ أَقْلِي عَثَرْتِي، وَ لَا تَبْتَلِيَنِّي بِبَلَاءٍ عَلَى أَثَرِ بَلَاءٍ، فَقَدْ
تَرَى ضَعْفِي وَ قِلَّةَ حِيلَتِي وَ تَضَرُّعِي إِلَيْكَ. أَعُوذُ بِكَ اللَّهُمَّ الْيَوْمَ مِنْ غَضَبِكَ،
فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ أَعِزَّنِي. وَ اسْتَجِيرُ بِكَ الْيَوْمَ مِنْ سَخَطِكَ، فَصَلِّ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ أَجِرْنِي وَ أَسْأَلُكَ أَمْنًا مِنْ عَذَابِكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ
آلِهِ، وَ آمِنِّي. وَ اسْتَهْدِيكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ اهْدِنِي وَ اسْتَنْصِرُكَ،
فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ انصُرْنِي. وَ اسْتَرْحِمُكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ،
وَ ارْحَمْنِي وَ اسْتَكْفِيكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ اكْفِنِي وَ اسْتَرْزُقْكَ،
فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ ارزُقْنِي وَ اسْتَعِينِكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ
أَعِنِّي. وَ اسْتَغْفِرُكَ لِمَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِي، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ اغْفِرْ لِي.
وَ اسْتَعْصِمْكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ اعْصِمْنِي، فَإِنِّي لَنْ أَعُودَ لِشَيْءٍ
كَرِهْتُهُ مِنِّي إِنْ شِئْتَ ذَلِكَ.

يَا رَبِّ يَا رَبِّ، يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ
آلِهِ، وَ اسْتَجِبْ لِي جَمِيعَ مَا سَأَلْتُكَ وَ طَلَبْتُ إِلَيْكَ وَ رَغِبْتُ فِيهِ إِلَيْكَ، وَ أَرِدُهُ
وَ قَدَّرُهُ وَ أَقْضِهِ وَ أَمْضِهِ، وَ خِرْ لِي فِيمَا تَقْضِي مِنْهُ، وَ بَارِكْ لِي فِي ذَلِكَ، وَ
تَفَضَّلْ عَلَيَّ بِهِ، وَ أَسْعِدْنِي بِمَا تُعْطِينِي مِنْهُ، وَ زِدْنِي مِنْ فَضْلِكَ وَ سَعَةِ مَا
عِنْدَكَ، فَإِنَّكَ وَاسِعٌ كَرِيمٌ، وَ صَلِّ ذَلِكَ بِخَيْرِ الْآخِرَةِ وَ نَعِيمِهَا، يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ. ثُمَّ تَدْعُو بِمَا بَدَأَ لَكَ، وَ تُصَلِّي عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَلْفَ مَرَّةٍ هَكَذَا
كَانَ يَفْعَلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

دعای چهل و هشتم از دعا‌های امام علیه السلام است روز اضحی و روز جمعه

(دهم ذی الحجة که روز عید و شادی است، و اینکه آن روز اضحی نامیده شده برای آنست که حاجیان در آن روز گوسفندان را ذبح مینمایند، و اضحی جمع اضحاة است و آن گوسفندی است که در بامداد آن روز پس از برآمدگی آفتاب سرش را میبرند) و روز جمعه (آدینه، و اینکه آن روز را جمعه نامیدند برای اجتماع و گرد آمدن مردم است در آن): [1] بار خدایا این روز (بر اثر بسیاری ثواب و پاداش و روا شدن خواسته‌ها روز) ی است با برکت و نیکوئی و با یمن و شگون، و مسلمانان در اطراف زمین تو در آن (برای عبادت و بندگی) اجتماع نموده‌اند، درخواست کننده (آمرزش) و طلب کننده (نعمت) و خواهنده (پاداش) و ترسنده ایشان (از عذاب، در مساجد و معابد و جایگاه‌های پرستش تو) حاضر میشوند، و بینای در حاجتها و خواسته‌های آنان توئی، پس بسبب بخشش و نیکیت و آسان بودن بر تو آنچه را که میخواهم، از تو درخواست میکنم که بر محمد و آل او درود فرستی-] [2] و بار خدایا پروردگار ما تو را است تسلط و پادشاهی (حقیقی، چون مبدء و پدید آورنده هر چیز توئی، و پادشاهی دیگری از جانب تو است) و مر تو را است حمد و سپاس (زیرا هر نعمتی را تو عطا فرموده‌ای، و حمد دیگری از جهت آنست که نعمت تو بر دست او روان گشته) خدائی جز تو نیست، خدای بردبار (در کیفر گناهکاران شتاب نمیکنی) بزرگوار مهربان بسیار نعمت دهنده دارای عظمت و احسان، پدید آورنده آسمان‌ها و زمین، از تو درخواست مینمایم که هر گاه میان بندگان خود که با ایمانند خیر و نیکی یا تندرستی یا برکت و فراوانی یا هدایت و رستگاری یا عمل بطاعت و فرمانبری از خویش، یا خیری را که بسبب آن بر ایشان منت مینهی و آنان را بسویت راهنمایی میکنی، یا برای آنها در درگاهت درجه و پایه‌ای بلند میگردانی، یا بوسیله آن نیکی‌ای از نیکی دنیا و آخرت باینان عطاء

مینمائی، قسمت کنی نصیب و بهره مرا از آن بسیار گردان (جمله آن
توفر حظی و نصیبی منه در بیشتر نسخ خطی و چاپی نیست، بنا بر این
از قرینه کلام و آنچه بیان دلالت بر آن دارد دانسته میشود که مضمون این
جمله یا مانند آن در نظر گرفته شده است)- [3] بار خدایا مر تو را است
پادشاهی و سپاس، پرستش شده‌ای جز تو نیست، از تو درخواست میکنم
که درود فرستی بر محمد بنده و فرستاده و دوست و اختیار شده و
برگزیده خود از آفریدگانت، و بر آل محمد که نیکوکاران و (از گناهان)
پاکان و (بپیروانشان) سود رسانند، درودی که کسی جز تو بر شمردن آن
توانائی نداشته باشد، و اینکه ما را در دعا و درخواست شایسته هر که از
بندگان با ایمانت که در این روز تو را میخواند شریک گردانی، ای
پروردگار جهانیان، و ما و ایشان را بیامرزی، زیرا تو بر هر چیز
توانائی (قدیر کسی است که هر چه را بخواهد انجام میدهد، از این رو
جز خدایتعالی بآن وصف نمیشود)- [4] بار خدایا حاجت و خواسته‌ام را
بسوی تو قصد نمودم (برای روا ساختن آن کسی را جز تو در نظر
نگرفتم) و درویشی و نیازمندی و بی چیزیم را بدرگاهت فرود آوردم
(چون میدانم جز تو مرا بی نیاز نمیگرداند) در حالیکه اطمینانم بآمرزش
و رحمت و مهربانیت از عمل و کردارم بیشتر است، و همانا آمرزش و
رحمتت از گناهانم فراختر است، پس بر محمد و آل محمد درود فرست، و
روا کردن هر حاجت و درخواستی را که دارم بسبب توانائیت بر آن، و
آسان بودنش بر تو، و نیازمندی من بتو، و بی نیازی تو از من، تو خود
متکفل شو و بپذیر، زیرا من هرگز جز از جانب تو بخیر و نیکی نرسیده‌ام
و هرگز جز تو کسی بدی را از من بر نگردانده است، و برای کار
(رهائی از عذاب و کیفر در) آخرت و (اصلاح گرفتاریهای در) دنیایم
جز تو را امیدوار نیستم)- [5] بار خدایا هر کس برای رفتن بسوی مخلوق
و آفریده‌ای بامید صله و عطاها و درخواست احسان و بخشش او مهیا و
آماده شود، پس ای مولی و آقای من مهیا و آماده شدن من امروز بامید
عفو و گذشت و درخواست احسان و بخششت بسوی تو است)- [6] بار
خدایا پس بر محمد و آل محمد درود فرست، و امروز آن امید مرا نومید
مگردان، ای کسیکه (درخواست) درخواست کننده‌ای او را برنج

نمیاندازد، و عطا و بخششی (توانگری) او را کم نمیگرداند، زیرا من از روی اعتماد داشتتم بکردار شایسته‌ای که آن را پیش فرستاده (بجا آورده) و بشفاعت و میانجیگری مخلوق و آفریده‌ای که باو امید داشته باشم جز شفاعت محمد و اهل بیت و خویشان او (حضرت زهراء و ائمه معصومین علیهم السلام) که بر او و ایشان درود تو باد، بسوی تو نیامده‌ام-] [7 بدرگاه تو آمده‌ام در حالیکه بگناه و بد کردن بخود اعتراف دارم، بدرگاه تو آمده‌ام در حالیکه آن عفو و گذشت بزرگت را امیدوارم که بسبب آن از گناهکاران گذشتی، سپس طول و بسیاری ایستادگیشان بر گناه بزرگ تو را باز نداشته از اینکه بر ایشان رحمت و آمرزش احسان نمائی-] [8 پس ای کسیکه رحمت و مهربانی او فراخ (مؤمن و کافر را فرا گیرد) و عفو و گذشتش بزرگ (بسیار) است، ای عظیم و بزرگوار (که عقول بکنه ذات مقدسه‌ات پی نبرد) ای کریم و بخشنده، بر محمد و آل محمد درود فرست، و برحمت و مهربانیت بر من احسان فرما، و بفضل و نیکیت بر من مهربان باش، و با آمرزش بر من گشایش ده-] [9 بار خدایا این مقام و جایگاه (نماز عید و جمعه بجا آوردن، یا مقام امامت و خلافت) برای خلفاء و جانشینان و برگزیدگان تو (ائمه معصومین علیهم السلام) است، و (دشمنان دین مانند خلفای بنی امیه) جاهای امناء و درستکاران تو را در درجه و پایه بلندی که ایشان را بآن اختصاص و برتری داده‌ای ربودند (غصب کرده بظلم و ستم گرفتند، عبد الله بن دینار گفته: حضرت باقر- علیه السلام- فرمود: ای عبد الله در هر عید اضحی و فطر که مخصوص مسلمانان است حزن و اندوه آل محمد تازه می‌گردد، گفتم چرا چنین است؟ فرمود: برای آنکه می‌بینند حق خودشان «امامت و خلافت» در دست دیگران است) و (برای امتحان و آزمایش بندگان) توئی تقدیر کننده برای آن (غصب خلافت) در حالیکه امر و فرمان تو مغلوب نمیشود (هر طور مقدر کرده‌ای واقع می‌گردد) و از تدبیر (قضاء و قدر) قطعی تو هر گونه خواسته باشی و هر زمان و روزگار که بخواهی در نمی‌گذرد، و توئی تقدیر کننده برای آنچه (حکمت اقتضاء میکند) و (تو بآن (از دیگران) داناتری، در آفرینش (یا در قضاء و قدر) و اراده و خواسته‌ات متهم نیستی (گمان ظلم و ستم و نادانی بتو برده نمیشود، نا

گفته نماند: از جمله و أنت المقدر لذلك معنی جبر توهم نشود، زیرا مقصود از اینکه خدای تعالی آن را تقدیر نموده آنست که صفات و حدود و کیفیات و زمان و مکان و سائر خصوصیات آن را بطوریکه کم و زیاد نمیشود تعیین فرموده، نه آنکه آن را ایجاد نموده تا غصب خلافت بر اثر تقدیر او بوده و غصب کنندگان ناچار گشته نتوانند خلاف آن رفتار نمایند، و شاید گفتار امام علیه السلام و پس از آن: غیر متهم علی خلقك و لا لارادتك اشاره باین نکته باشد، و الله اعلم) تا اینکه (بر اثر غصب خلافت) بر گزیدگان و جانشینان تو شکست خوردند و حقشان از دست رفت، حکم تو را تبدیل گشته، و کتاب تو (قرآن مجید) را دور افتاده، و واجبات را از مقاصد راههای روشن تو تغییر یافته، و روشهای پیغمبرت (مستحبات) را ترك شده میبینند- [10 بار خدایا دشمنان ایشان را از پیشینیان و آیندگان (تا روز قیامت) و هر که را باعمال و کردار آنان راضی و خوشنود میشود و دوستان و پیروانشان را لعنت کن (از رحمت خود نومید و عذاب و کیفر فرما. تصریح امام علیه السلام بلعن بر دشمنان جانشینان و برگزیدگان خدا بر مشروعیت و روا بودن لعن بر کسیکه سزاوار است، بلکه بر مستحب بودن آن و اینکه لعن کننده را ثواب و پاداش است دلالت دارد، زیرا اگر چنین نبود آن حضرت در این روز شریف تصریح بآن نمینمود و آن را از جمله دعائی که بوسیله آن بدرگاه خداوند سبحان تقرب میجویند قرار نمیداد، و طریقه و روش ما امامیه «شیعه دوازده امامی» هم همین است، و گاهی لعن بکسیکه مستحق و سزاوار آن است عبادت است مانند صلوات و درود بر کسی که شایسته آن میباشد، و چنانکه درود گوینده را ثواب و پاداش است همچنین لعن کننده را پاداش میدهند هر گاه لعن او بجا و برای بدست آوردن خوشنودی خدا باشد، و لعن کردن خدای عز و جل در آیات بسیار از قرآن کریم و امر بلعن در بعض آنها بر این مطلب دلالت دارد «س 2 ی 159»:

أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَ يَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ «ی 161»: أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَ الْمَلَائِكَةِ وَ النَّاسِ أَجْمَعِينَ یعنی آنها را «که حق پنهان گردانند» خدا و لعنت کنندگان «از انس و جن و فرشتگان» لعنت میکنند «خدا آنان را از رحمت خود دور ساخته و بکیفر رساند و دیگران ایشان را نفرین

مینمایند» آنانند که لعنت خدا و همه فرشتگان و مردم بر ایشان است. پس مراد از وَ يَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ و از وَ الْمَلَائِكَةُ وَ النَّاسُ أَجْمَعِينَ امر بفرشتگان و مردم است بلعن کسانی که خدا آنها را لعن فرموده، و از پیغمبر- صلی الله علیه و آله- روایت شده که گروهی از معصیت کاران را لعن نموده مانند فرمایش آن حضرت: خدا لعنت کند کسی را که پدر و مادر خود را لعن مینماید، و فرمایش آن بزرگوار: خدا لعنت کند ربا خوار را. و گاهی لعن واجب و جزء ایمان است هر گاه قصد لعن کننده بیزاری جستن باشد، زیرا خداوند سبحان چنانکه دوست داشتن دوستانش را واجب کرده دشمن داشتن دشمنانش و بیزاری از آنان را هم واجب نموده، در قرآن مجید «س 58 ی 22» فرموده: لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ وَ لَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ يَعْنِي «ای پیغمبر» مردمی را که بخدا و روز قیامت ایمان میآورند «چنین» نخواهی یافت که با دشمنان خدا و رسول او دوستی کنند و اگر چه آن دشمنان پدران یا فرزندان یا برادران یا خویشان ایشان باشند. و گفته اند: هر گفتار و کرداری که موجب عقاب و کیفر گردد جائز است گوینده و بجا آورنده را لعن نمود، زیرا لعن از خدای تعالی همان دور ساختن از رحمت و بکیفر رساندن است- [11 بار خدایا بر محمد و آل محمد درود فرست، زیرا تو (در همه افعال و کردارت) ستوده شده بزرگواری (دارای احسان و نیکی بسیاری، درودی) مانند رحمتها و نیکیها و دروهای تو ببرگزیدگانت:

إبراهیم و آل إبراهیم، و بگشایش و دور شدن غم و اندوه و آسایش و یاری کردن و تسلط دادن و کمک کردن ایشان تعجیل و شتاب فرما- [12 بار خدایا و مرا از اهل توحید (کسانیکه بیگتائی و بی شریکی تو اقرار دارند) و از اهل ایمان و گروندگان بخود و از اهل تصدیق و اعتراف کنندگان پیغمبرت و پیشوایانیکه طاعت و پیروی از ایشان را واجب کرده ای قرار ده، از کسانی که آن توحید و ایمان و تصدیق بوسیله ایشان و بدستهای آنها واقع میگردد (از آنانکه مردم را براه حق راهنمایانند) دعایم را روا کن، ای پروردگار هر صنفی از اصناف آفریده شدگان- [13 بار خدایا خشم (اراده انتقام) تو را جز بر دباریت (شتاب نکردنت در کیفر) و سختی

خشم را جز عفو و گذشتت باز نمیگرداند، و جز رحمت و مهربانیت از عذابت زنهار نمیدهد، و مرا از (عقاب) تو جز تضرع و زاری بدرگاهت و در برابرت نمیرهاند، پس بر محمد و آل محمد درود فرست، و ما (پیروان محمد و آل محمد علیهم السلام) را- ای خدای من- از جانب خود بوسیله قدرت و توانائی که با آن مردگان بندگان را زنده میگردانی، و شهرهای مرده (بی گیاه و میوه) را زندگی میبخشی (انواع خوراک و پوشاک در آنها میروییانی) گشایشی ببخش (غم و اندوهمان را دور ساز)- [14] و مرا- ای خدای من- اندوهناک نمیران (یا عذاب مکن) تا دعایم را مستجاب فرمائی (درخواست آمرزشم را بپذیری) و از اجابت و روا کردن دعایم آگاهم سازی، و مزه عافیت و تندرستی را تا پایان زندگیم بمن بچشان، و دشمنم را بر من شاد مگردان، و او را بر من مسلط و توانا منما- [15] ای خدای من اگر تو مرا بلند مرتبه گردانی پس کیست آنکه مرا پست نماید، و اگر مرا پست کنی پس کیست آنکه بلندم گرداند، و اگر مرا گرامی داری پس کیست آنکه خوارم کند، و اگر مرا خوار کنی پس کیست آنکه گرامیم دارد، و اگر مرا عذاب و شکنجه نمائی پس کیست آنکه بر من رحم و مهربانی داشته باشد، و اگر مرا هلاک و تباه سازی پس کیست آنکه در باره بندهات برای تو مانع و جلوگیری شود، یا تو را از کار او (از روی منازعه و اعتراض) پرستش نماید؟؟ و من دانسته‌ام که در حکم و فرمانت ستمی و در انتقام و بکیفر رساندنت شتابی نیست، و جز این نیست که کسی شتاب میکند که از فوت شدن و وقت کار گذشتن بترسد، وضعیت و ناتوان بستم نیازمند است، و تو- ای خدای من- برتری از اینکه ستم یا شتاب کنی برتری بزرگ (بی پایان)- [16] بار خدایا بر محمد و آل محمد درود فرست، و مرا هدف بلاء و گرفتاری و نشانه انتقام و بکیفر رساندنت مگردان (از هر جهت و هر سو قصد انتقام من مکن) و مرا مهلت ده، و اندوهم را ببر، و از لغزشم در گذر، و ببلائی در پی بلائی گرفتارم مساز، زیرا ناتوانی و بیچارگی و تضرع و زاریم را بسوی خود میبینی- [17] بار خدایا امروز از خشم بتو پناه میبرم، پس بر محمد و آل او درود فرست، و مرا پناه ده- [18] و امروز از خشم سخت تو از تو زنهار میجویم، پس بر محمد و آل او درود فرست، و مرا

زنهار ده-] [19 و ایمنی از عذاب و کيفرت را از تو درخواست مینمایم، پس بر محمد و آل او درود فرست، و مرا ایمن گردان-] [20 و از تو هدایت و راهنمایی میطلبم، پس بر محمد و آل او درود فرست، و مرا (براه حق) راهنمایی (ثابت و پا برجا) نما-] [21 و از تو (بر دشمن) یاری میخواهم، پس بر محمد و آل او درود فرست، و مرا یاری فرما-] [22 و از تو رحمت و مهربانی درخواست میکنم، پس بر محمد و آل او درود فرست، و بر من رحم کن-] [23 و از تو بی نیازی میطلبم، پس بر محمد و آل او درود فرست، و مرا بی نیاز گردان-] [24 و از تو روزی (عطا و بخشش: خوردنی و غیر آن) میخواهم، پس بر محمد و آل او درود فرست، و مرا روزی ده-] [25 و از تو کمک طلب میکنم، پس بر محمد و آل او درود فرست، و مرا (در هر کاری) کمک نما-] [26 و از گناهان گذشتهام آمرزش میطلبم، پس بر محمد و آل او درود فرست، و مرا بیامرزش-] [27 و از تو میخواهم که مرا (از معصیت و نافرمانی) باز داری، پس بر محمد و آل او درود فرست و مرا بازدار، زیرا اگر تو بخواهی (توفیق دهی و زندهام داری) من هرگز بجیزی که آن را از من نا پسندیده‌ای بر نمیگردم (پس از این گناهی بجا نمیآورم)-] [28 ای پروردگار من ای پروردگار من، ای بسیار مهربان ای بسیار بخشنده، ای دارای عظمت و احسان (پیغمبر اکرم- صلی الله علیه و آله- فرموده: الظوا بیا ذا الْجَلالِ وَ الْاْکرامِ یعنی بگفتن یا ذا الْجَلالِ وَ الْاْکرامِ مداومت داشته آن را همیشه و بسیار بگوئید، و روایت شده: آن حضرت بمردی گذشت که نماز میخواند و میگفت: یا ذا الْجَلالِ وَ الْاْکرامِ، فرمود: دعای تو مستجاب و پذیرفته شد) بر محمد و آل او درود فرست، و آنچه از تو طلبیده و خواسته‌ام و در آن بدرگاه تو تضرع و زاری نمودم برایم مستجاب فرما، و آن را بخواه و مقدر و حکم کن و بگذران، و در آنچه از خواسته‌هایم که حکم میکنی برای من خیر ده، و در آن برکت و نیکیت را در باره‌ام ثابت و پا بر جا گردان، و بوسیله آن بر من احسان نما، و مرا بآنچه از آن عطا میکنی نیکبخت ساز، و از فضل و بخشش خود و فراخی آنچه (خیرات و نیکیها که) نزد تو است بمن بیافزا، زیرا تو توانگر بخشنده‌ای، و آن را بخیر و نیکی آخرت (بهشت) و نعمت فراوان آن سرا

پیوسته فرما، ای مهربانترین مهربانان.-] سپس دعا کن بآنچه برایت آشکار گردد (پیشآید یعنی هر چه میخواهی از خدای تعالی بخواه) و بر محمد و آل محمد او هزار بار درود فرست (بگو: اللهم صل علی محمد و آل محمد) که امام علیه السلام اینچنین میکرده (ناگفته نماند: هر گاه ذکر و یاد خدا مانند یا ارحم الراحمین یا صلوات و درود بر محمد و آل او بعدد و شماره مخصوصی تعیین شده باشد سزاوار نیست خواننده بیشتر یا کمتر از آن را بخواند، زیرا هویدا است که ثواب و پاداش برای عدد معین است، و بیشتر یا کمتر آن را شامل نمیشود، و شایسته است عدد مخصوص را بی آنکه میان آن سخنی گوید بپایان رساند، و چنانکه سخنی گفت بهتر آنست که آن را اعاده نموده دو باره از سر گیرد).